

Bilaga 1

1. BEFOLKNINGSPROGNOS OCH PLATSBEHOV

Platsbehovet beräknas utifrån befolkningsprognos och nyttjandegrad. Befolkningsprognosen levererar uppgifter om förväntad population inom respektive geografiskt område.

Populationen multipliceras med förväntad *nyttjandegrad*, det vill säga den andel inom respektive åldersgrupp som förväntas efterfråga plats. Nyttjandegraden beräknas genom att dividera antalet inskrivna elever/barn vid en bestämd tidpunkt med det totala antalet barn/elever (som utgår från befolkningsprognosen).

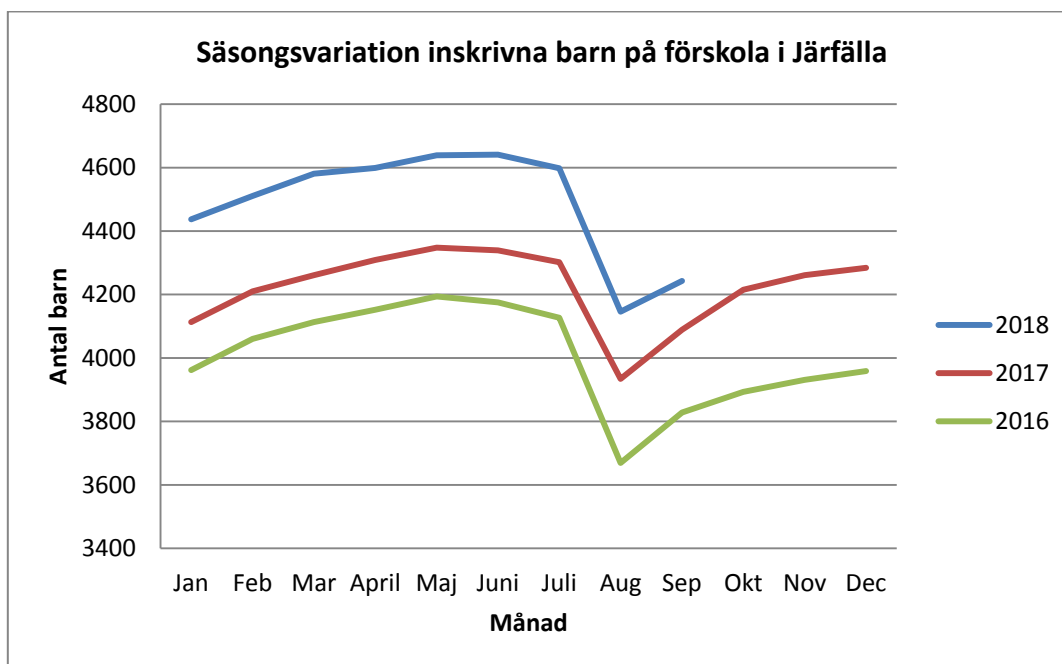
Exempel på nyttjandegrad:

I kommunen förväntas det år 2018 enligt senaste befolkningsprognos finnas 5 276 barn i åldern 1-5 år som är berättigade till förskola. Av dessa förväntas 92 procent faktiskt efterfråga plats varför platsbehovet beräknas till 4854 platser.

Nyttjandegraden uppdateras årligen. Nedan redovisas hur stora andelar av barn/elever som förväntas nyttja förskola/skola per kommunal.

Område	Förskola	F-5/6	6/7-9
Järfälla kommun	92	96	88
Stäket	93	96	
Kallhäll	92	95	
Kallhäll/Stäket			86
Norra Jakobsberg	93	95	
Västra Jakobsberg	88	96	
Södra Jakobsberg	85	94	
Jakobsberg			89
Viksjö	93	99	94
Barkarbystaden	89	92	
Barkarby/Skälby	94	98	
Barkarby/Skälby inkl. Bbystaden	92	95	82

Statisticon AB tar fram befolkningsprognosen för kommunen med underlag från planerings- och exploateringsavdelningen om planerad nybyggnation.

Exempel på säsongsvariation:

Antalet inskrivna barn på förskolorna i Järfälla varierar mycket beroende på månad. Diagrammet visar att beläggningen på förskolorna i kommunen är högst i juni varje år och lägst i augusti. Det här beror på att ett stort antal barn flyttar över till förskoleklass (fem- och sexåringar) och ersätts löpande under året av ettåringar (merparten av ettåringar kan inte börja förskola i augusti eftersom det ännu inte har åldern inne). Det som ser ut som överkapacitet på antal platser på hösten är alltså i realiteten ingen överkapacitet, då platserna fylls på under året. Jämförelsevis var antalet inskrivna barn i augusti 2017 **3934** och i juni 2018 **4641**. Säsongsvariationen påverkar beläggningsgraden på förskolorna, därför är det viktigt att ha lite ”luft” i starten på höstterminen.

2. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR LOKALUTNYTTJANDE

2.1. Tekniska förutsättningar

Den rent tekniska sammanställningen över ytor och antal barn/elever ger en bild av hur enhetens lokaler utnyttjas och vilka förutsättningar enheten har. Detta anges i yta per barn/elev, alltså faktiskt utrymme per person i kvadratmeter. Som hjälp i förvaltningens arbete finns en sammanställning där nyckeltal för varje enhet presenteras. Nyckeltalen är verksamhetsyta per barn/elev, antal barn/elever inskrivna idag samt maximal kapacitet. I verksamhetsytan för skolorna särredovisas gemensamma ytor som kök och matsal, sporthall, yta för särskilda undervisningsgrupper, grundsärskola samt förberedelseklasser eftersom denna typ av lokaler finns i varierande omfattning.

Samtal med enhetschefer och besök i verksamheten har visat att en till synes stor yta per barn kan utgöras av exempelvis långa korridorer, stora tillagningskök (gäller förskolor) och andra typer av utrymmen som inte kan användas för pedagogisk verksamhet. Vidare kan det finnas andra förklaringar till varför enhetens maxkapacitet är lägre än förväntat. Exempel på sådana förklaringar är brist på toaletter, för små entréer, samt att lokalerna på andra sätt inte är

verksamhetsanpassade. Det kan inte nog betonas att den rent tekniska uppställningen inte ger hela bilden av lokalens förutsättningar.

2.2. Pedagogiska och organisatoriska förutsättningar

Utnyttjandet av lokalerna varierar också när det gäller hur man väljer att organisera verksamheten. Utredningen har visat på vissa skillnader i hur man utnyttjar sina lokaler utifrån ett verksamhetsperspektiv, med hänsyn tagen till de skillnader som beror på bättre eller sämre planerade lokaler, storlek på kök, korridorer osv. Är vilrummen små väljer man kanske att ha några barn sovandes utomhus, och matsal och lekhallar används även till andra aktiviteter. Många skolor är byggda på ett traditionellt sätt med hemklassrum och korridorer vilket inte ger personalen den pedagogiska frihet och flexibilitet man vill ha och inte bidrar till att lokalerna kan utnyttjas effektivt. Det är också viktigt att studiemiljön är trivsamt vilket i förlängningen har betydelse för resultaten. Att skapa mer attraktiva studiemiljöer är något som barn- och ungdomsförvaltningen kommer att arbeta vidare med som ett led i program för resultatförbättring.

2.3. Utredning kring storleken på barngrupperna i förskolan

Under 2018 har barn- och ungdomsförvaltning fått ett ordförandeuppdrag att utreda de ekonomiska, pedagogiska samt organisatoriska förutsättningarna för att minska barngruppernas storlek i förskolan. Bakgrunden är skolverkets nyligen framtagna riktmärken för barngruppernas storlek i förskolan. I Järfälla kommun är barnantalet i genomsnitt högre än vad riktmärkena anger. En minskning av barngruppernas storlek kommer att öka det framtida behovet av förskoleplatser i kommunen och en sådan förändring behöver därmed beaktas i den framtida kapacitetsplaneringen.

2.4. Maxpersonbelastning med avseende på luftflöde

De vägledande myndigheterna Socialstyrelsen, Arbetsmiljöverket och Boverket anger samstämmigt att skolor och förskolor ska ha ett lägsta uteluftsflöde på 7 liter per sekund och person. Ett tillägg på minst 0,35 liter per sekund och kvadratmeter bör dessutom göras så att hänsyn tas till föroreningar från andra källor än människor. Alla lokaler har en maxpersonangivelse för varje rum. Vid planerad och återkommande verksamhet längre än 30 minuter ska denna angivelse i huvudsak efterlevas.¹

Det ligger inte inom ramen för denna utredning att undersöka hur väl rekommendationer efterlevs eller peka ut enheter som inte följer dem. Det är ett uppdrag som ligger inom miljö- och hälsoskyddsavdelningen.

3. KAPACITETSHÖJANDE ÅTGÄRDER

Med start år 2009 har kapacitetsplanen fungerat som underlag för investeringsplanering och diskussioner om ändrad användning av kommunala lokaler. Utredningar har visat att olika anläggningars yteffektivitet varierar, beroende på hur de från början är byggda. Detta har givit underlag för planering av smärre justeringar av vissa lokaler för att öka deras kapacitet. Med

¹ Information Ventilation och verksamhetslokaler 2009-03-02 från Miljö- och hälsoskyddsavdelningen, fastighetsavdelningen Järfälla kommun

relativt små insatser kan vissa anläggningar anpassas för att kunna ta emot något fler barn/elever. I många fall handlar det om ”flaskhalsar” på en anläggning, exempelvis förskolors entréer, eller enstaka stora rum som är svåra att använda.

En satsning på ett större antal mindre justeringar av lokaler är ekonomiskt effektiv och enkel att åstadkomma, i relation till att bygga helt nya anläggningar för att möta behov av ökad kapacitet. Det kan ge möjlighet att utnyttja det befintliga fastighetsbeståndet bättre genom att planera för lokalförändringar i nära samarbete med verksamhetsföreträdarna.

Totalt sett har antalet förskoleplatser ökat med 143 platser, årskurs F-5 med 355 platser medan årskurs 6-9 ökat med 340 platser åren 2011-2018 tack vare kapacitetshöjande åtgärder. Under 2018 ökade Björkebyskolan sin kapacitet med 30 platser.

Om- och nybyggnationer för att öka kapaciteten på en anläggning ska planeras och genomföras på ett sådant sätt att attraktiva miljöer skapas. Förhoppningen är att flera olika problem kan lösas samtidigt; en fastighetsteknisk åtgärd kan exempelvis utnyttjas för att samtidigt också förbättra studiemiljön.

4. BELÄGGNINGSGRAD

Beläggningsgrad räknas ut genom att dela inskrivna barn med kapaciteten. Ett exempel kan vara att förskola X har 105 barn inskrivna men har en max kapacitet på 100 barn. Då blir det $105/100=105$ procent. 105 procent är då beläggningsgraden och det är intressant att titta på för att se om kommunen klarar behovet med den kapacitet som finns idag har.

Järfälla Kommun	170915	180415
Förskola	85	96
Åk F-5	92	93
Åk F-9 och åk 6-9	92	93

5. NY SKOLORAGNISTATION 2021

Barn- och ungdomsnämnden beslutade i november 2016 om en förändring i kommunens skolorganisation. Bakgrunden var en utvärdering (som gjordes 2013) kring den förändring i skolorganisationen som genomfördes 2009, där stadiindelningen ändrades; skolor som tidigare haft årskurs F-6 respektive 7-9 blev F-5 respektive 6-9. Utvärderingen visade på brister - främst i det faktum att skolorganisationen inte följde uppbyggnaden i *Läroplan för grundskolan, förskoleklass och fritidshemmet 2011*, vilket uppfattades som något som försvårade det pedagogiska uppdraget.

Den nya skolorganisationen är tänkt att vara uppbyggd som en mer ”klassisk” stadiindelning dvs. att F-5 skolor återgår till att bli F-6 samt att 6-9 skolor återgår till att bli 7-9. I barn- och ungdomsnämndens beslut ska den nya skolorganisationen vara på plats år 2021.

Barn- och ungdomsförvaltningen utreder just hur den nya skolorganisationen ska kunna implementeras (utredningen ska vara färdig under 2019). I en rapport som barn- och ungdomsförvaltningen tog fram under våren 2017 fanns förslag om hur skolorna ska organiseras för att kunna hantera ett högre/lägre barnantal. Många av förslagen i rapporten

måste dock utredas vidare för att se huruvida de är ekonomiskt och organisatoriskt möjliga. Förändringar i 2018 års befolkningsprognos samt fördröjning av planerade byggprojekt har också delvis förändrat förutsättningar för några av förslagen i rapporten, varför ytterligare utredning behövs.

6. REDOVISNING AV PLATSBEHOV OCH KAPACITET

I det följande avsnittet redovisas samtliga resultatenheter i kommunen. Järfälla kommun består av kommundelarna (från norr till söder) Kallhäll/Stäket, Jakobsberg, Viksjö och Barkarby/Skälby/Barkarbystaden. I redovisningen för platsbehovet för barn 1-5 år, elever i årskurs F-9 bryts några av kommundelarna ned i områden efter samma princip som den befolkningsprognos som används: norra, västra och södra Jakobsberg, Barkarby/Skälby och Barkarbystaden. Viktigt att notera är att man måste se till hela kommundelen, och även till kommunen i sin helhet, även om redovisningen är nedbruten i mindre områden. Det som försvårar beräkningarna av platsbehovet är det relativt stora antal elever i de högre årskurserna som väljer skolor utanför kommunens gränser. För att ta hänsyn till dessa elever görs ett diagram för årskurserna 6-9 där elever i skolor utanför kommunen exkluderas. Ett litet antal elever från andra kommuner går också i Järfällas skolor så det som dras ifrån är ett netto.

Avsnitten börjar med en kort beskrivning av området och fortsätter med en genomgång av de förskole- och grundskoleenheter som hör till området och lokalernas förutsättningar och kapacitet. Efter redovisningen av behov och kapacitet kommer en sammanfattning av behovet och konsekvenser för investeringar, ekonomiska konsekvenser och pedagogiska förändringar. Därefter kommer det en analys och hur arbetet ska gå vidare.

6.1. Förklaring av diagram

Kapaciteten är det antal platser som finns inom området. Behov är prognosen för antal barn i området multiplicerat med nyttjandegraden för de som bor i området. Behovet är baserat på befolkningsprognoserna (vilka har justerats nedåt i de två senaste prognoserna) vilket innebär en viss osäkerhet.

Från och med år 2021 ändrar Järfälla kommun skolorganisationen. Det innebär en ny stadiindelning i årskurserna F-4, 4-6 och 7-9. Dagens F-5 skolor blir F-6 skolor och dagens 6-9 skolor blir 7-9 skolor. Det här förklarar ökningen respektive minskningen i diagrammen för F-5/6 samt 6/7-9 vid ”brytpunkten” år 2021.

Diagrammet på sida sex visar det prognostiserade (baserat på prognosen för 2018) behovet av förskoleplatser i Järfälla kommun mellan 2018 – 2026. Det grå fältet indikerar kommunens kapacitet av förskoleplatser och de blå staplarna visar behovet av förskoleplatser. Eftersom behovet är baserat på prognosen speglar det inte alltid det ”riktiga” antalet inskrivna barn eller elever vid en specifik tidpunkt, utan det uppskattade behovet.

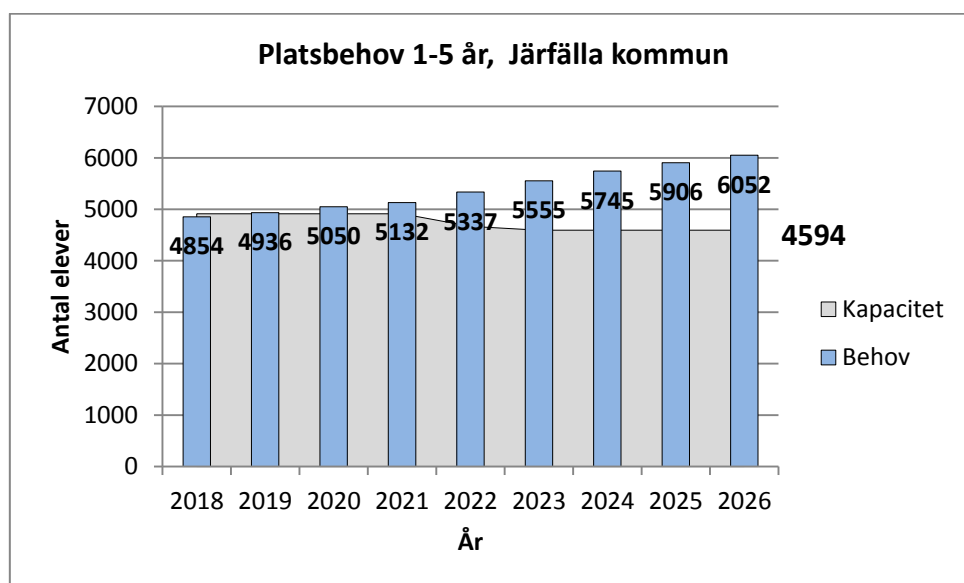
Exempel: enligt prognosen är behovet av förskoleplatser (beräknat för den sista december 2018) till antalet 4854, antalet inskrivna barn i september 2018 är 4262.

6.2. Platsbehov och kapacitet för Järfälla kommun

6.2.1. Barn 1-5 år

För barn i åldern 1-5 år erbjuds förskola eller pedagogisk omsorg i form av familjedaghem. Den sammanlagda kapaciteten inom förskolan i kommunen är 4 913 platser (inklusive Fyrspannvägens och Parkvägens förskolor som båda öppnar under 2018). Barn inskrivna i pedagogisk omsorg i kommunen inkluderats inte i underlaget då efterfrågan på pedagogisk omsorg minskar kontinuerligt och antalet platser därmed är osäkert.

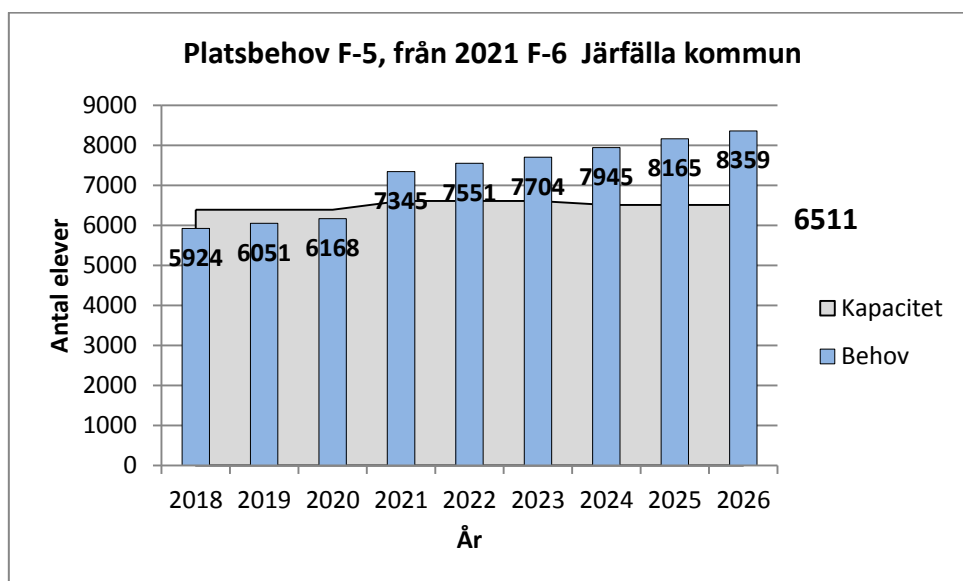
Sammanställningen visar att kommunen har kapacitet på förskoleplatser som helhet år 2018 enligt diagrammet nedan. Behovet är baserat på befolkningsprognosen från 2018. Det totala behovet för 2018 enligt befolkningsprognosen uppgår till 4854 platser jämfört med den totala kapaciteten om 4913 platser. Det preliminära antalet placerade barn i september är 4262, vilket kan verka lågt men ligger i linje med hur beläggningen brukar se ut på hösterminen. Ett stort antal barn beräknas börja i förskola under läsåret, varför beläggningen alltid är högst under vårterminen. Investeringar för att öka kapaciteten i kommunen kommer att behöva göras, och i vissa kommundelar räcker platserna inte till vilket medför att familjernas önskemål om förskola inte kan tillgodoses vid alla placeringar. I investeringsbudgeten för de kommande åren finns dock flera åtgärder som kommer att leda till att fler förskoleplatser skapas. Se vidare i avsnitt nio.

6.2.2. Förskoleklass samt årskurs 1-5/6

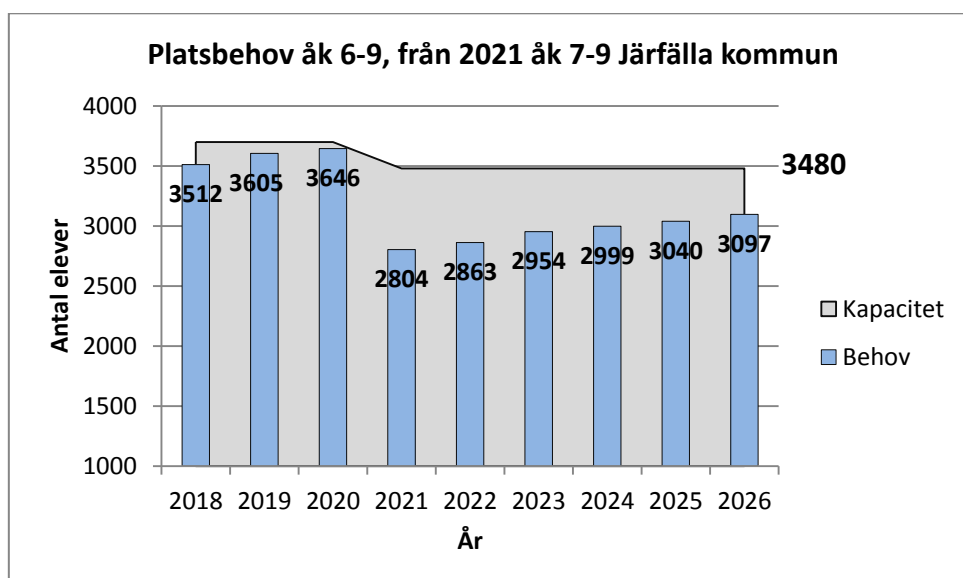
Från och med år 2021 ändras skolorganisationen till årskurs F-6 och 7-9.

För grundskolans förskoleklass samt årskurs 1-5 finns det inom kommunen (enligt prognosen för 2018) totalt sett tillräckligt med platser fram till och med 2021. Inför den nya skolorganisationen behöver kapaciteten i kommunen ses över – nya skolor planeras i både Jakobsberg och i Barkarbystaden. I dagsläget ser det dock ut som att den planerade skolan på Söderhöjden i Jakobsberg försenas till 2022, vilket kan generera platsbrist på kommunnivå 2021. Den nya skolorganisationen kommer resultera i platsbrist på många F-6 skolor och i ett platsöverskott på många 7-9 skolor, exakt hur detta ska organiseras behöver utredas vidare. När det gäller det långsiktiga behovet är prognoserna osäkra eftersom mycket är avhängigt på byggtakten i kommunen.

6.2.3. Årskurs 6 till 9

I realiteten försvinner ett antal av Järfällas elever i åldern 12-15 år till skolor som ligger utanför kommunen, samtidigt som antalet elever från andra kommuner som väljer att studera i Järfälla är betydligt färre - det finns alltså ett nettounderskott. Svårigheten att förutse hur många elever framöver som kommer att välja att studera utanför kommunen gör prognosen för 6-9 något osäker, men inför höstterminen 2018 har kommunen kapacitet på platser för årskurs 6-9. Den nya skolorganisationen kommer att resultera i ett överskott på platser för årskurs 7-9, hur detta ska organiseras behöver utredas vidare.

6.3. Platsbehov och kapacitet per kommunedel och område

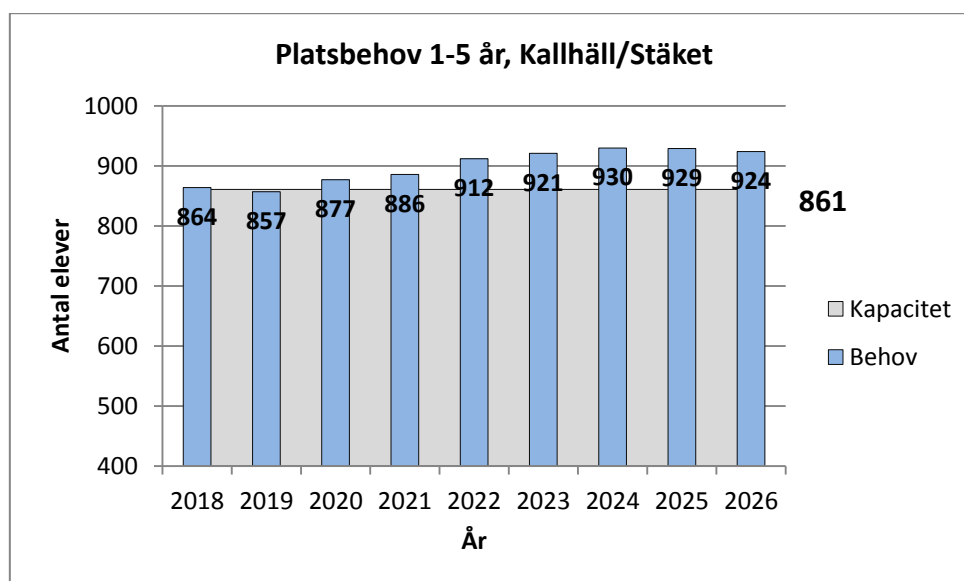
Nedan redovisas platsbehov och kapacitet nedbrutet i kommundelar och delar av kommundelar från norr till söder.

6.4. Kallhäll/Stäket

6.4.1. Förskolor i Kallhäll/Stäket

Eftersom en stor del av barnen i Stäket går i förskolor i Kallhäll måste bilden för hela kommundelen visas. Behovet förskoleplatser i Kallhäll/Stäket uppgår (enligt prognosen) till 864 platser för 2018, vilket innebär att maxkapaciteten i kommundelen i princip är nådd. Almarevägens förskola utökas med 35 platser från mars 2019.

Kommunal förskola	Kapacitet	Fristående förskola	Kapacitet
Askungen	120	Wåga & Wilja	78
Gulliver	70	Piazzan	100
Svetsarvägen	70		
Teknikvägen	80		
Iljansboda	50		
Almarevägen	58		
Kopparvägen	90		
Bolinder	85		
Ulvsättra	60		

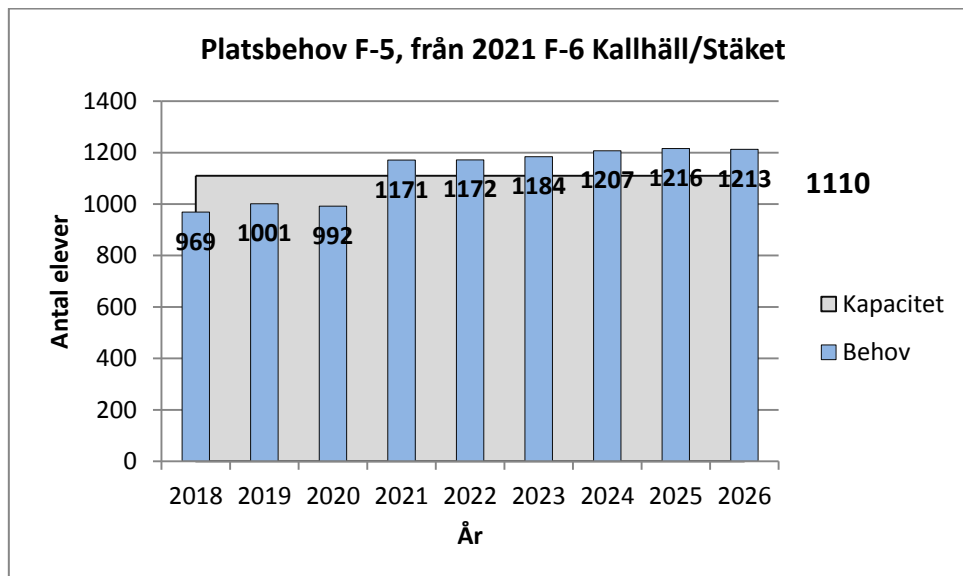

6.4.2. Förskoleklass samt årskurs 1-5/6 i Kallhäll/Stäket

För grundskolan årskurs 1-5 samt förskoleklass finns idag en överkapacitet i kommundelen. Behovet efter den nya skolorganisationen behöver utredas mer, men som prognoserna ser ut nu kommer kapacitetshöjande åtgärder att behövas.

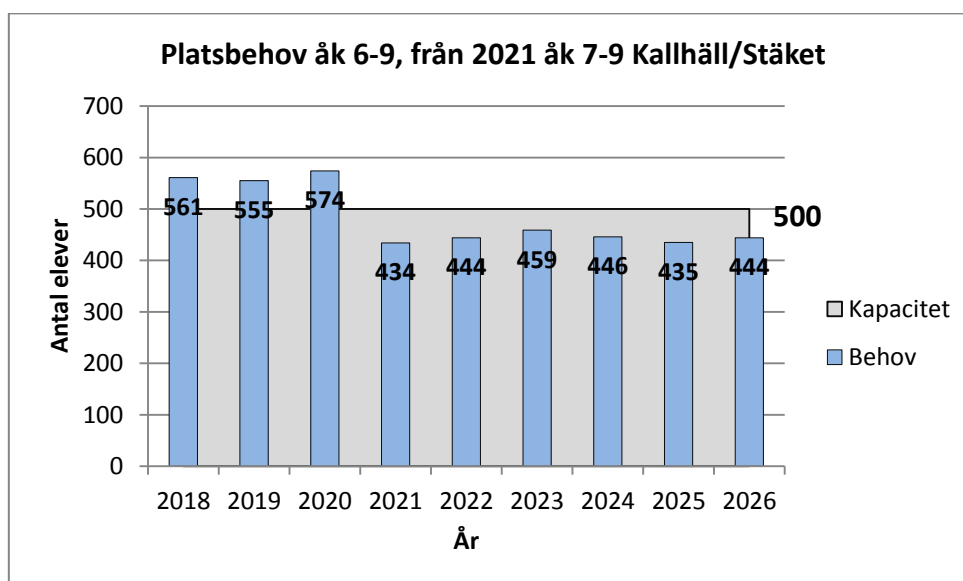
Kommunal skola	Kapacitet
Iljansbodaskolan	135
Kolarängskolan	425
Ulvsättraskolan	550

6.4.3. Årskurs 6-9 i Kallhäll/Stäket

I kommundelen Kallhäll/Stäket är det endast Källtorpskolan som har verksamhet för årskurs 6-9. I behovet är det medräknat att elever läser utanför kommunen. För årskurs 6-9 behöver man titta på kommunens totala kapacitet och behov eftersom varje kommundel inte behöver klara av att matcha behovet.

Kommunal skola	Kapacitet
Källtorpskolan	500

6.5. Jakobsberg

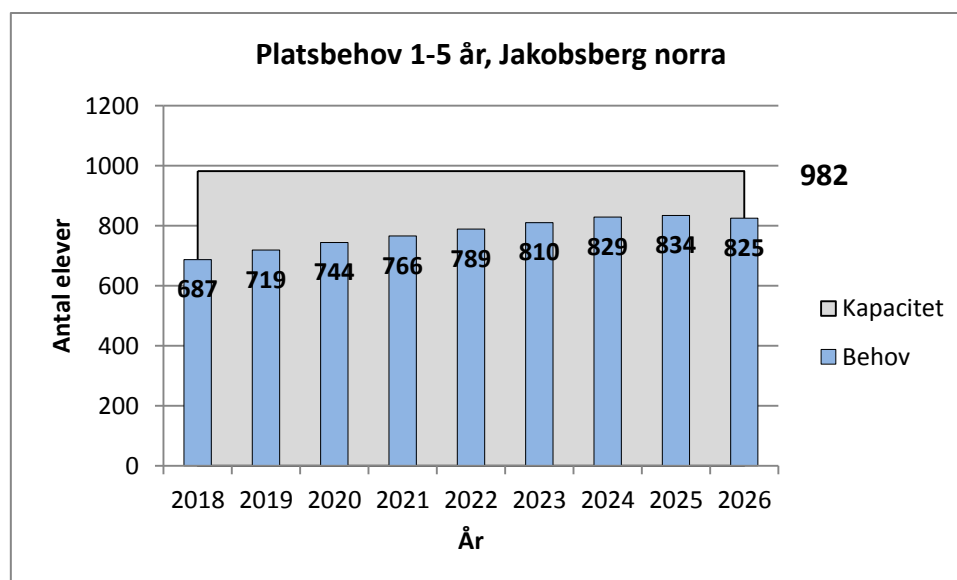
Kommundelen Jakobsberg är i befolkningsprognosen uppdelad i norra, västra och södra Jakobsberg. När det gäller förskoleplatser och grundskolan årskurs F-5 är denna uppdelning logisk och behovet av förskoleplatser redovisas för varje del av Jakobsberg. Vid analys av platsbehovet för årskurserna 6-9 för Jakobsberg som innefattar Tallbohovskolan, Kvarnskolan och de fristående skolorna Internationella Engelska skolan och Vittra i Jakobsberg redovisas det totalt för hela Jakobsberg. Till de fristående skolorna söker sig dock elever från hela Järfälla och de tar även in elever från andra kommuner vilket (försvårar) gör prognostiseringen för de högre årskurserna osäker.

6.6. Norra Jakobsberg

6.6.1. Förskolor i Norra Jakobsberg

I norra Jakobsberg finns det en överkapacitet på förskoleplatser men de behövs för att täcka kommundelen Jakobsbergs behov.

Kommunal förskola	Kapacitet	Fristående förskola	Kapacitet
Allmogen	90	Fröhuset	70
Aspnäs	118	Säby Waldorff	28
Kastanjen	92	Hovslagaren	130
Nibble	90		
Berghem	90		
Vattmyra	193		
Fyrspannsvägen	81		

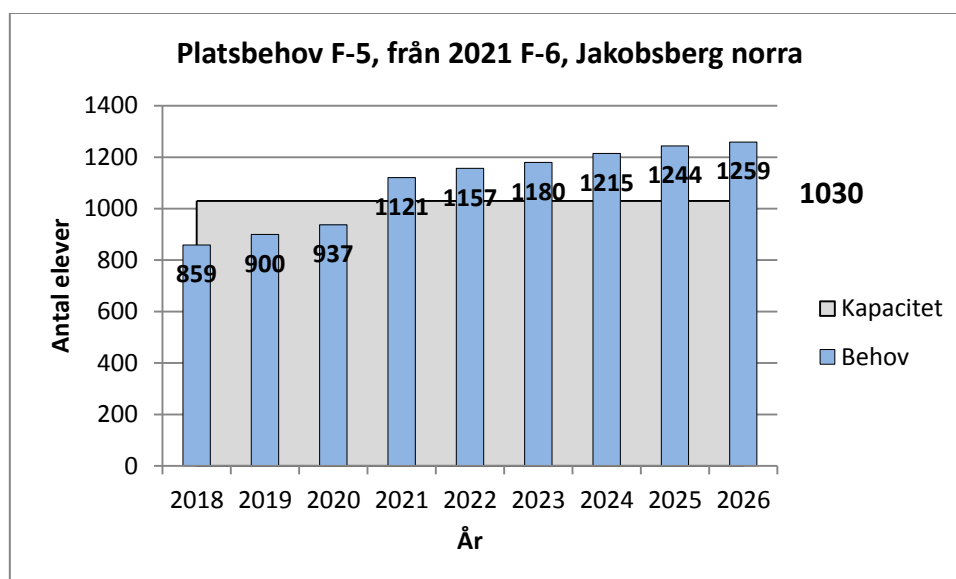

6.6.2. Förskoleklass samt årskurs 1-5/6 i Norra Jakobsberg

Det finns överkapacitet fram till år 2021 då den nya skolorganisationen implementeras. Det nuvarande förslaget innebär att Vattmyra-, Berghem- och Aspnässkolan kommer att bli F-6 skolor från och med år 2022. Växthuset som idag har årskurs F-5 önskar att få ta emot F-6 i

och med den nya skolorganisationen, detta kommer att behöva utredas för att se om det går lokalmässigt. Det kommer även att behövas kapacitetshöjande åtgärder på de kommunala skolorna.

Kommunal skola	Kapacitet
Berghem	300
Vattmyra	310
Aspnäs	250
Fristående skola	Kapacitet
Växthuset	120
Int. Engelska skolan	50

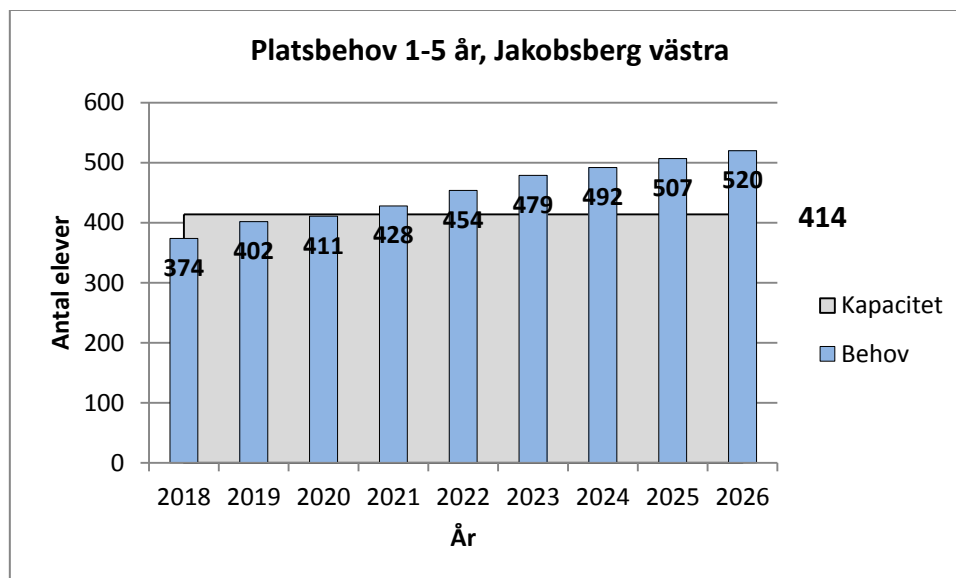

6.7. Västra Jakobsberg

6.7.1. Förskolor i Västra Jakobsberg

I västra Jakobsberg finns det en knapp överkapacitet på förskoleplatser. Enligt prognosen kommer behovet att vara större än kapaciteten från 2021. Nya förskolor planeras för kommundelen Jakobsberg för att matcha det kommande behovet.

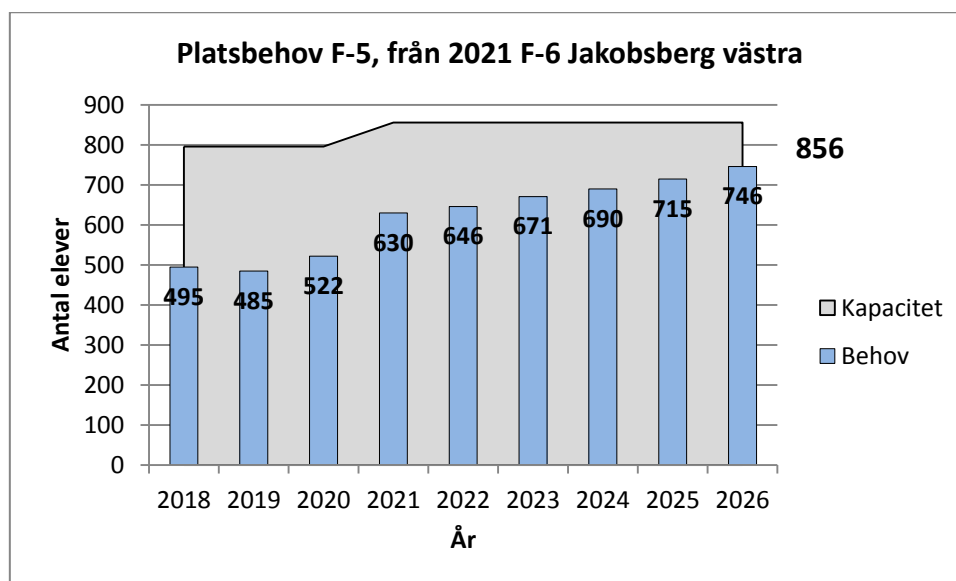
Kommunal förskola	Kapacitet	Fristående förskola	Kapacitet
Kvarnen	69	Vittra	65
Mjölaren	114	Kuben	30
Vallvägen	76		
Olovslund	60		

6.7.2. Förskoleklass samt årskurs 1-5/6 i Västra Jakobsberg

Enligt senaste befolkningsprognosen ser det ut som att det finns överkapacitet i kommundelen västra Jakobsberg. Den här kapaciteten behövs dock för att täcka resten av kommundelens behov. Från och med 2018 har Olovslundskolan utökat sin kapacitet med 150 platser. Vittraskolans kapacitet för F-6 är tänkt att uppgå till 256 platser år 2021.

Kommunal skola	Kapacitet
Olovslund	600
Fristående skola	Kapacitet
Vittra	196 (256)

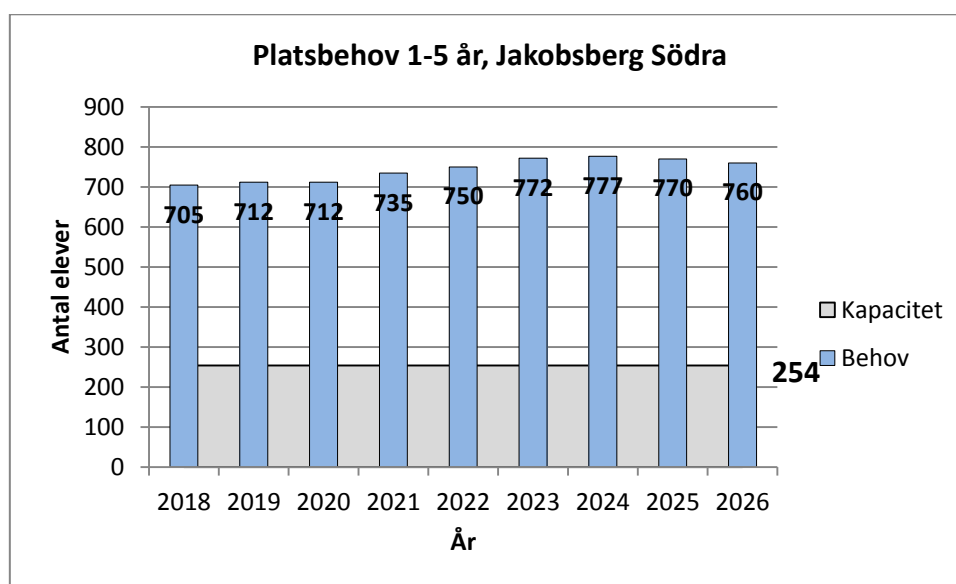

6.8. Södra Jakobsberg

6.8.1. Förskolor i Södra Jakobsberg

I Södra Jakobsberg är behovet större än kapaciteten på förskoleplatser, men många barn går i förskola på andra ställen i kommundelen. Det finns planerade förskolor för kommundelen Jakobsberg för att matcha det kommande behovet.

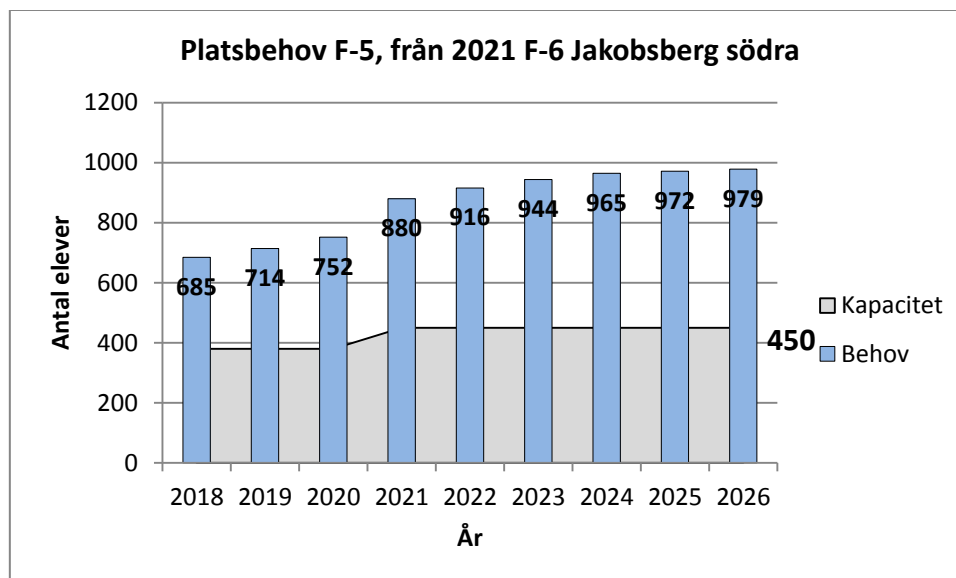
Kommunal förskola	Kapacitet	Fristående förskola	Kapacitet
Nyberg	74		
Snapphanen	110		
Tallbohov	70		

6.8.2. Förskoleklass samt årskurs 1-5/6 i Södra Jakobsberg

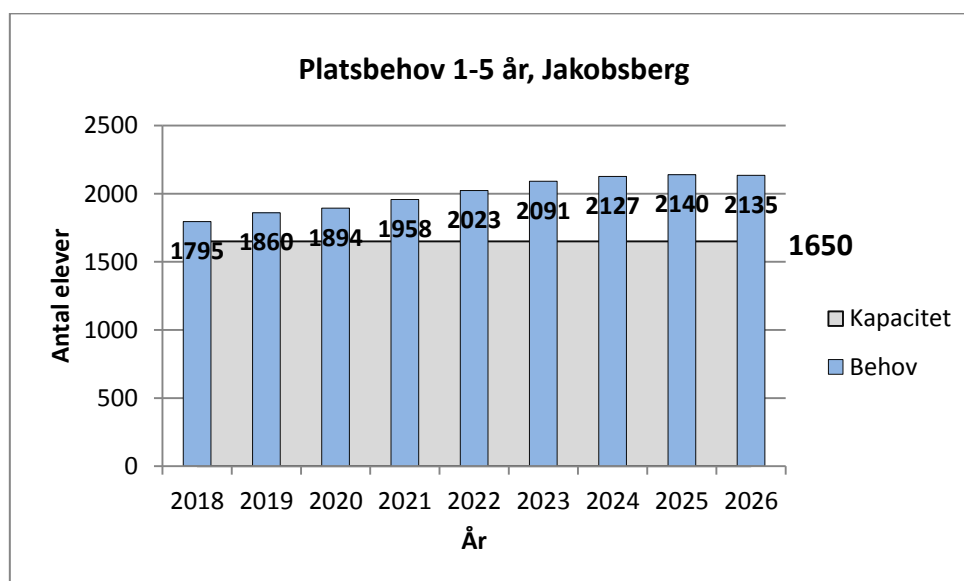
Behovet är högre än kapaciteten men eleverna väljer att framförallt gå i andra delar i Jakobsberg. Den planerade skolan på Söderhöjden har blivit uppskjuten till tidigaste 2021, men är förmodligen inte färdigställd förrän 2022. Detta kan komma att innebära platsbrist på kommunalsnivå när den nya skolorganisationen ska implementeras.

Kommunal skola	Kapacitet
Nyberg	100
Tallbohov	280 (350)

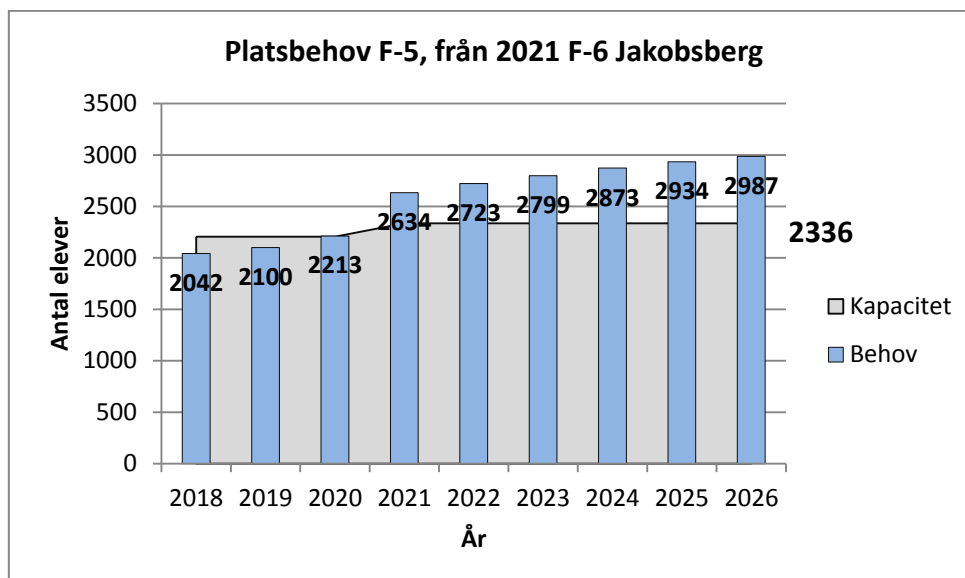
6.8.3. Platsbehov barn 1-5 år Jakobsberg

För att skapa en helhetsbild av Jakobsberg visas nedan en sammanställning över kapacitet och behov för hela kommundelen. En brist på cirka 150 förskoleplatser beräknas uppstå under läsåret 2018/2019 enligt prognosen. Detta innebär att alla som söker förskoleplats i Jakobsberg inte kommer att kunna tillgodoses.

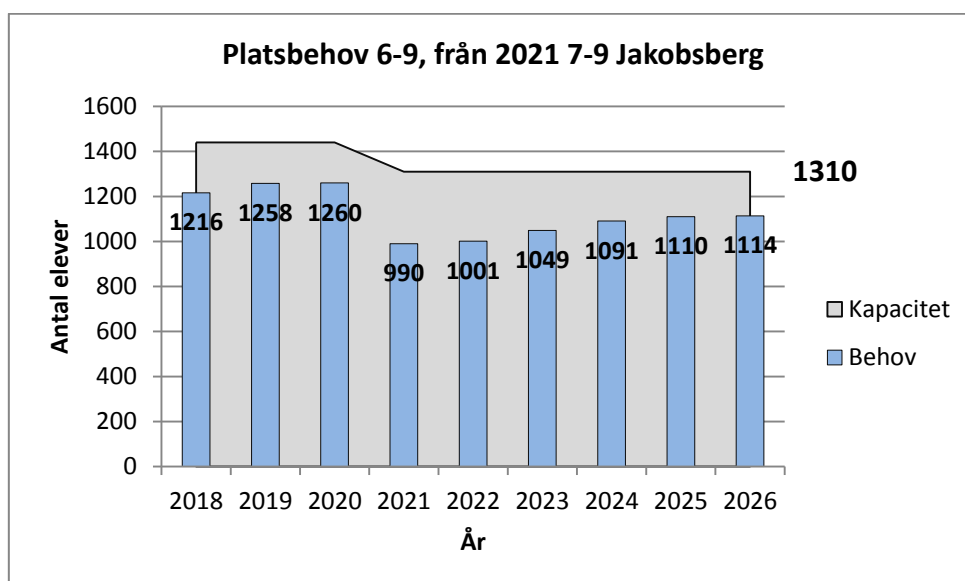
6.8.4. Platsbehov årskurs F-5/6 Jakobsberg

För grundskolan F-5 ser det i stort sett (enligt den senaste prognosen) ut att finnas kapacitet på platser fram till och med 2021. Tillbyggnaden på Olovslundskolan har ökat kapaciteten i kommundelen med 150 platser. Den planerade skola på Söderhöjden som Hemfosa kommer att bygga har skjutits på framtiden och är nu preliminärt färdigställd år 2021, men förmodligen inte klar förrän år 2022. Detta kommer att leda till platsbrist 2021 när den nya skolorganisationen är tänkt att implementeras.

6.8.5. Platsbehov årskurs 6/7-9 Jakobsberg

För årskurs 6-9, från 2021 7-9, finns det i Jakobsberg en överkapacitet på platser. Den nya skolorganisationen kommer att innebära ytterligare överskott på 7-9 platser, varför den totala lokalförsörjningen kommer att behöva ses över.

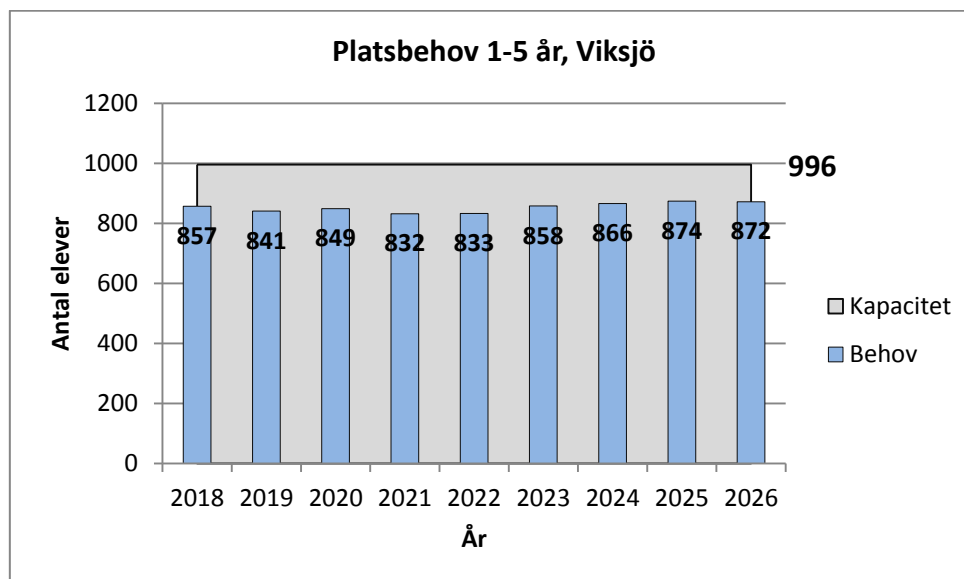
6.9. Viksjö

6.9.1. Förskolor i Viksjö

Diagrammet visar på överkapacitet på förskoleplatser i Viksjö. Med tanke på den brist på platser som råder i andra delar av kommunen kommer överkapaciteten inte att leda till ytterligare avvecklingar i Viksjö.

Kommunal förskola	Kapacitet	Fristående förskola	Kapacitet
Fjällen	115	Fäboden	100
Sandvik	108	Plommonet	97
Traktor	80	Rosa tornet	35

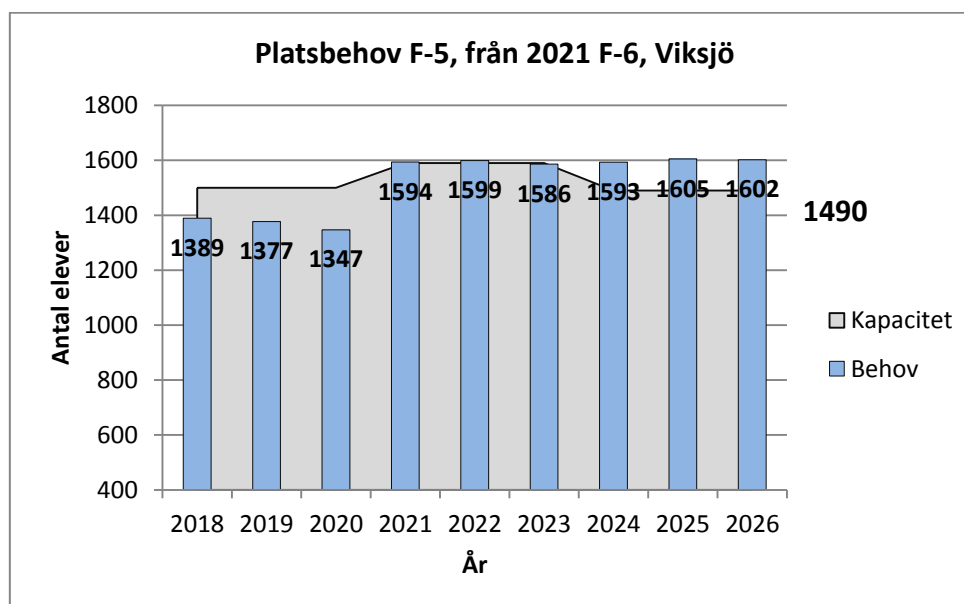
Gårds	92	Axet	23
Högby	92	Skogsbacken	89
Fastebol	70		
Råsten	95		

6.9.2. Förskoleklass samt årskurs 1-5/6 i Viksjö

Kapaciteten är högre än behovet fram till år 2021 då den nya skolorganisationen träder i kraft. Eventuellt behöver man då titta på kapacitetsstärkande åtgärder för att motsvara behovet.

Kommunal skola	Kapacitet
Sandvikskolan	275
Lundskolan	420
Fjällenskolan	330 (440)
Högbyskolan	125
Fastebolskolan	350

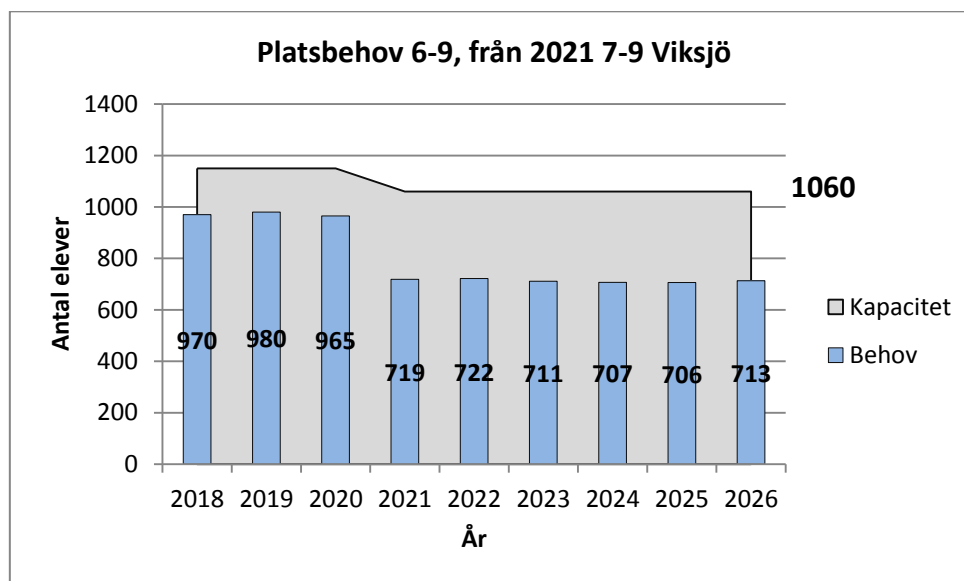

6.9.3. Årskurs 6/7-9 i Viksjö

Kapaciteten är högre än behovet i Viksjö men det behövs för att klara av hela kommunens behov. Inför den nya skolorganisationen år 2021 är nuvarande förslag att Fjällensskolan kommer att minska sin högstadiedel och öka sin låg- och mellanstadiedel.

Kommunal skola	Kapacitet
Viksjöskolan	700
Fjällensskolan	450 (360)

6.10. Barkarby/Skälby/Barkarbystaden

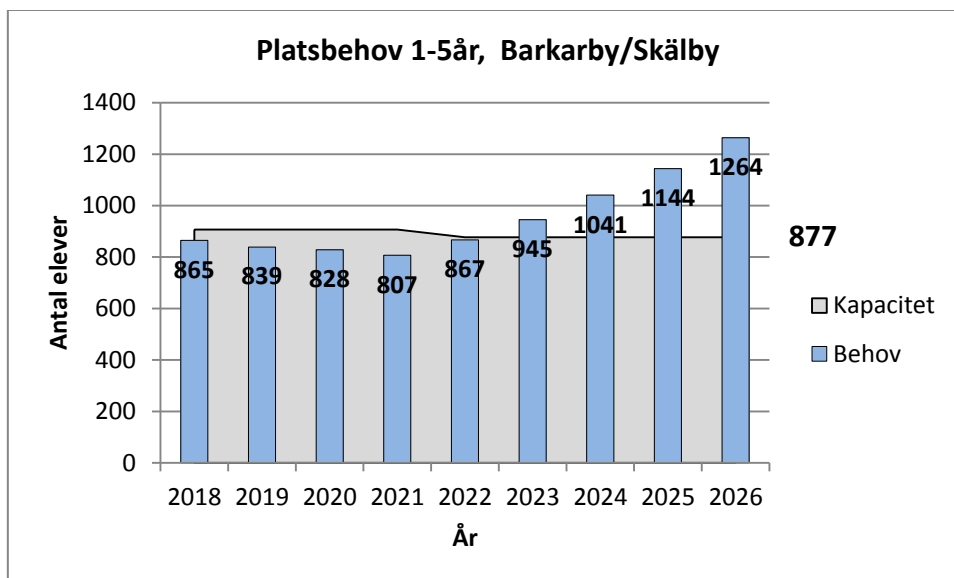
6.10.1. Beskrivning av Barkarby/Skälby

I Barkarby, som är en av Järfällas allra äldsta kommundelar, finns både hyresrätter, bostadsrätter och även en del friliggande villor. Bebyggelsen är koncentrerad runt de centrala delarna. I Barkarby finns förskolor och grundskola upp till årskurs 9. Skälby har villastadskaraktär och har även radhusområden. I Ormbackaområdet har det skett och kommer att ske en hel del nybyggnation av olika typer av hus. Här bor många barnfamiljer. I kommundelen finns skola från förskoleklass upp till årskurs 5. Efter det fortsätter de flesta elever till Björkeby skolan i Barkarby.

6.10.2. Förskolor i Barkarby/Skälby

Prognosen visar på en överkapacitet på förskoleplatser i Barkarby/Skälby fram till år 2023.

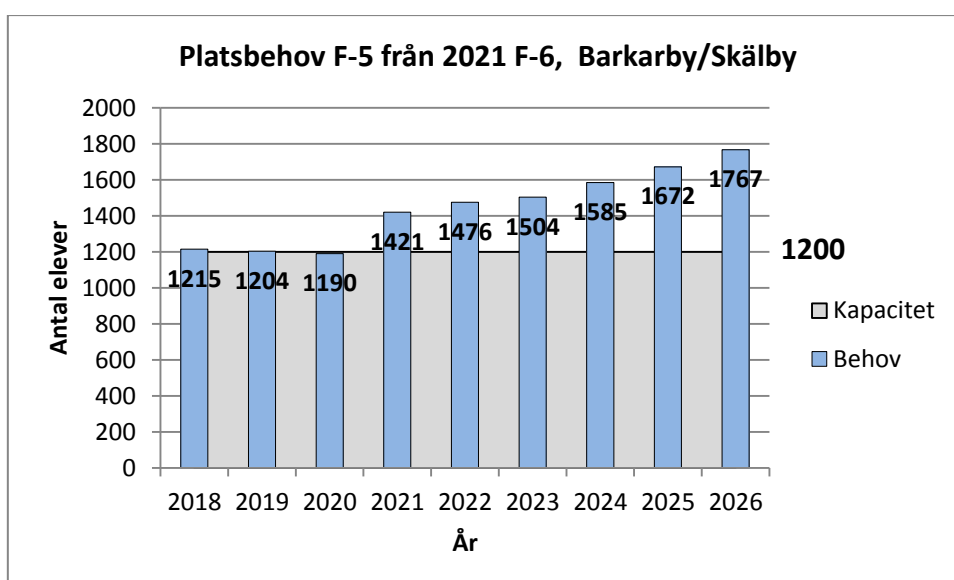
Kommunal förskola	Kapacitet	Fristående förskola	Kapacitet
Barkarby	60	Lasse-Maja	67
Helikoptervägen	60	Gullvivan	30
Orion	100	Vålberga	96
Polaris	86	Solen	94
Skälby	120	Orgona	94
		Ormbacka	100

6.10.3. Förskoleklass samt årskurs 1-5/6 i Barkarby/Skälby

Kapaciteten ligger i princip i nivå med behovet fram till 2021. Kapaciteten kan behöva stärkas på skolorna i och med den nya skolorganisationen - här behövs ytterligare utredning. Behovet ska anpassas till hela kommundelen och en ny skola i Barkarbystaden planeras till år 2021.

Kommunal skola	Kapacitet
Barkarbyskolan	400
Skälbyskolan	500
Neptuniskolan	300

6.10.4. Barkarbystaden

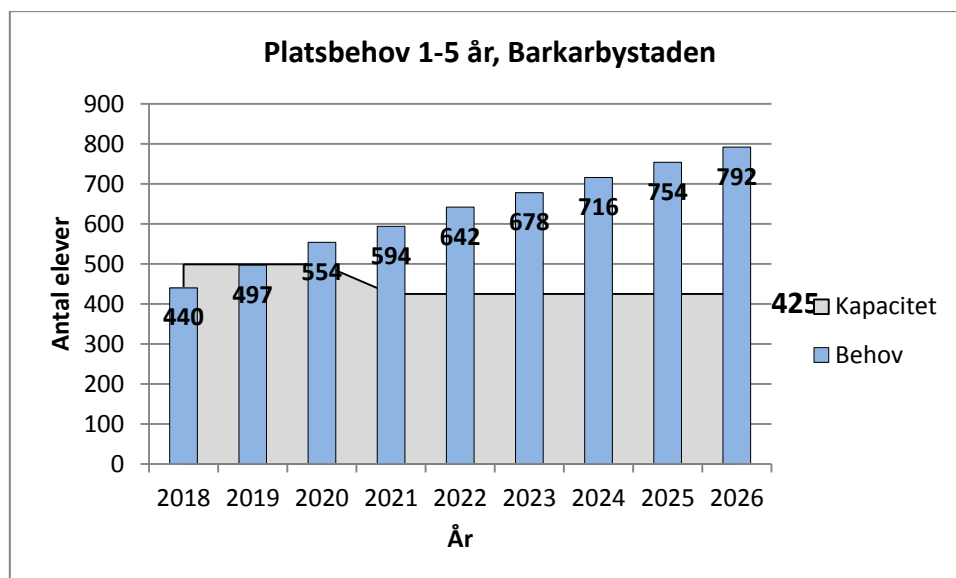
Barkarbystaden är Järfälla kommuns största och viktigaste utbyggnadsområde.

Översiktsplanen redovisar en möjlig utbyggnad av upp till 18 000 bostäder och utrymme för totalt ca 10 000 arbetsplatser i en varierad stadsbygd. Olika bostadstyper ska finnas – villor, radhus och flerbostadshus med olika höjd och karaktär. I och med beslutet om tunnelbana till Barkarbystaden har kommunen förbundit sig att öka byggtakten ännu mer.

6.10.5. Förskolor i Barkarbystaden

Behovet ligger i nivå med kapaciteten fram till 2020. I takt med att Barkarbystaden byggs ut kommer behovet av förskoleplatser att öka - flera nya förskolor är planerade i Barkarbystadens olika utbyggnadsetapper. Parkvägens förskola öppnar under hösten 2018.

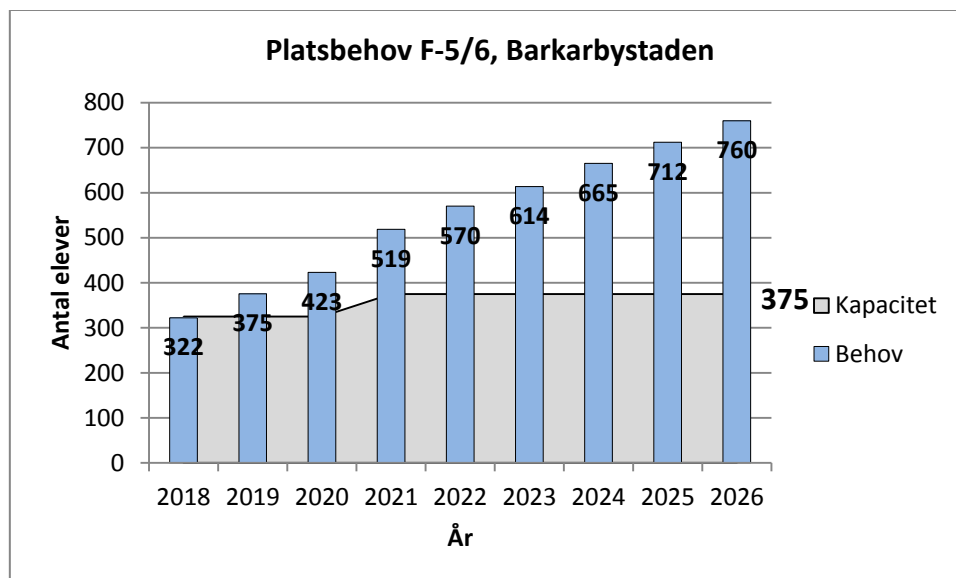
Kommunal förskola	Kapacitet
Dalen	74
Karlslund	215
Barken	105
Parkvägen	105

6.10.6. Förskoleklass samt årskurs 1-5/6 i Barkarbystaden

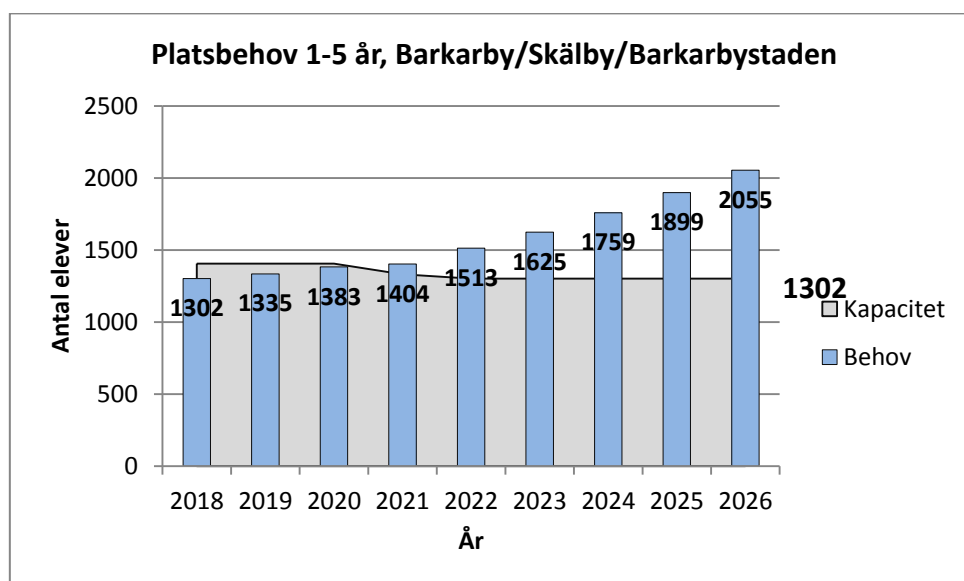
Behovet väntas bli högre än kapaciteten efter år 2019. Den nya skolorganisationen kommer att kräva kapacitetsstärkande åtgärder för att motsvara behovet. Herrestaskolan utökar sin nuvarande kapacitet med 50 platser år 2021.

Kommunal skola	Kapacitet
Herrestaskolan	325 (375)

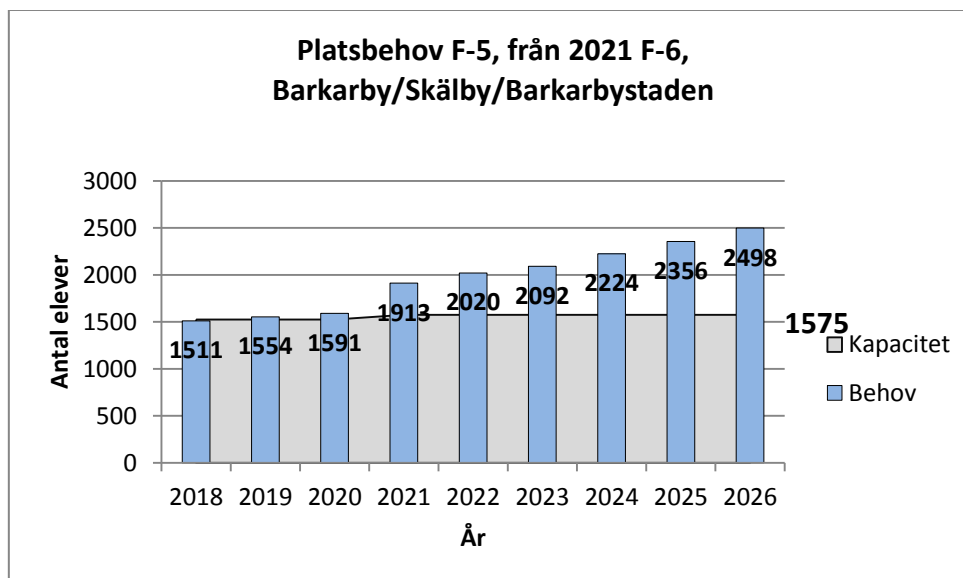
6.10.7. Platsbehov barn 1-5 år Barkarby/Skälby/Barkarbystaden

För att skapa en helhetsbild av kommundelen Barkarby/Skälby visas nedan en sammanställning över kapacitet och behov för hela kommundelen. Enligt senaste prognosen finns det kapacitet på förskoleplatser i kommundelen fram till och med år 2021. Parkvägens förskola öppnar under hösten 2018 och utökar kapaciteten med 105 platser.

6.10.8. Platsbehov årskurs F-5/6 Barkarby/Skälby/Barkarbystaden

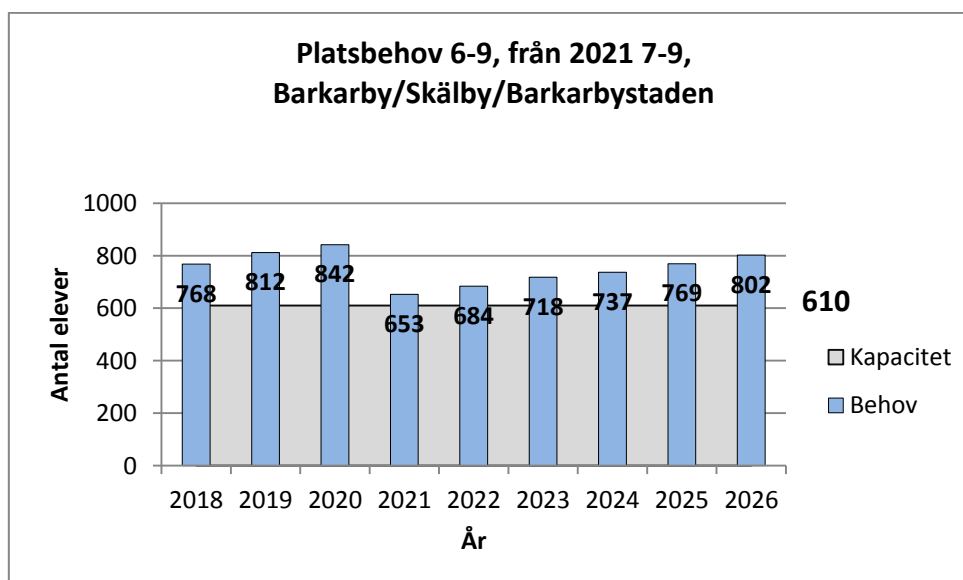
För grundskolan F-5 finns det i princip plats fram till och med år 2021 när den nya skolorganisationen implementeras. Liksom i övriga kommundelar behöver Barkarby/Skälby/Barkarbystaden kapacitetsstärkande åtgärder för att täcka hela det ökade behovet som den nya skolorganisationen medför. Exakt hur detta ska gå till behöver utredas ytterligare. Ålstaskolan är planerad att stå klar i Barkarbystaden år 2021.

6.10.9. Platsbehov årskurs 6/7-9 Barkarby/Skälby/Barkarbystaden

För eleverna i Barkarby/Skälby/Barkarbystaden är det Björkebyskolan som är den närmaste skolan med verksamhet för årskurs 6-9. Som diagrammet visar finns det en underkapacitet på platser för årskurs 6-9 i kommundelen, men den underkapacitet täcks av andra kommundelar.

Kommunal skola	Kapacitet
Björkebyskolan	610

7. PEDAGOGISKA FÖRÄNDRINGAR

Genomgången av samtliga enheter inom barn- och ungdomsförvaltningen har visat att studiemiljöerna är varierande. Många är i behov av underhåll och anpassningar till en förändrad verksamhet. En samlad och långsiktig plan för fastigheternas inre underhåll och övrig fysisk miljö behövs. Enheterna har haft ett stort eget ansvar för lokalernas inre underhåll fram till 2012 med fördelen att det har samplanerats med enhetens pedagogiska idéer. Nackdelen med ansvarsfördelning är att standarden på olika anläggningar kommit att variera mer än vad som är acceptabelt. Från och med januari 2012 tog fastighetsavdelningen över ansvaret för det inre underhållet och genom detta hoppas kommunen kunna uppnå en gemensam standard på alla enheter samt att det finns en samlad överblick. Planeringen av det inre underhållet och förbättringar som kräver mindre investeringar måste också i fortsättningen styras av de pedagogiska behoven för att den samlade effekten av insatserna ska leda till bra studiemiljöer.

8. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FLEXIBLA LOKALLÖSNINGAR

Lokalerna som används för nämndens verksamheter bör så långt som möjligt vara utformade så att de med mindre förändringar kan användas effektivt och flexibelt mellan förskola och skola. Mobila skolhus, till exempel moduler, kan tillgodose ett mindre behov av utökade lokaler när oförutsedda behov finns eller vid tillfälliga behovstoppar. Dessa kan sedan flyttas eller tas bort när behovet minskar. Vid ombyggnation bör man i det längsta försöka utforma lokalerna så att de lätt kan ställas om efter nya – pedagogiska, demografiska eller organisatoriska - behov. Nya förskolor och skolor bör byggas tillsammans där möjligheten att anpassa lokalerna efter det demografiska läget är en utgångspunkt. Detta behövs då ett av de kommungemensamma inriktningsmålen är hållbar utveckling.